

РАДМИЛО Б. ПЕКИЋ¹

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ СА ПРИВРЕМЕНИМ СЕДИШТЕМ
У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА ЗА ИСТОРИЈУ.

ДУБРОВАЧКИ АНТУНИН ГАЛЕАЦО БРУЊОЛИ ИЗ МАНТОВЕ

АПСТРАКТ. У историјској науци је опште познато да је средњовековни Дубровник био насељен бројним странцима, првенствено Италијанима који су били различитог професионалног занимања. Многи од њих су долазили на позив Владе и дјеловали као општински плаћеници у договореном временском интервалу, уз тачно прецизирани новчани износ. Међутим, било је и оних који су у самосталној режији у Дубровнику обављали јавне и приватне послове. Један од њих био је истакнути Италијан из Мантове Галеацо Бруњоли, који је предмет овога рада. На темељу литературе и необјављених дубровачких извора у раду је приказана пословна дјелатност и породичне прилике Галеаца Бруњолија из Мантове, од краја 20-их година када је доселио његов отац, па до Галеацове смрти, осамдесетих година XV вијека.²

Кључне речи: Галеацо Бруњоли, Италија, Дубровник, трговина.

¹ bijeljani@yahoo.com

² Рад је резултат истраживања у оквиру пројекта ИИИ 47023 *Косово и Мейхоџија између националног идентитета и евроинтеграција* који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Током развијеног средњег вијека, бројни Италијани насељавали су Дубровник. Због различитих интереса, првенствено привредних и политичких, Дубровачка република водила је контролу о уселавању и примању странаца у дубровачке грађане. Мали број Италијана успио је да добије Дубровачко грађанство. Од италијанских породица које су доселиле у Дубровник у раздобљу од 1300. до 1560. године, њих 14 постали су чланови знаменитих антунина. Међу њима је била и породица Бруњоли из Мантове (Z. Pešorda Vardić, 2012, стр. 51). Према Чингријиној генеалогiji оснивач породице Ђорђо Бруњоли (*Giorgio Floramonte Brugnoli*), племић из Мантове дошао је у Дубровник око 1420. године.³

Маја 1425. године Ђорђо Бруњоли обратио се дубровачкој влади да му одобри кредит од 100 перпера, на рок отплате од три године и да изнајми простор гдје би производио фустан. Истовремено се обавезао да у року од три године произведе 280 комада фустана. Након што је добио пословни простор и кредит покренуо је производњу. Следеће године поново се обратио влади и тражио додатни кредит од 400 перпера да би увећао производњу. Гаранти су му били дубровачки лекар Тома из Анконе, Јаков из Фераре, Ђорђо Гучи из Фиренце и Марин Држић. Међутим, пошто је прецијенио своје производне могућности, половину обавеза преузео је његов син Бан Галеацо Бруњоли (Динић-Кнежевић, 1982, стр. 23).

Ђорђо Бруњоли и његова породица становали су у Дубровнику у кући која је градитељским изгледом била узорна. Један Дубровчанин је 1428. године почео да гради нову кућу. Од мајстора је захтијевао да му направе прозоре као што су на кући Ђорђа Бруњолија (Грујић, 2012, стр. 43–52).

Дана 23. јула 1428. године чувени Фирентинац Ђорђо Гучи, који је покренуо производњу стакла у средњовјековном Дубровнику, написао је тестамент. У својој опоруци Фирентинац је навео да се на име дуга исплати 90 дуката Ђорђу Бруњолију из Мантове (Пекић, 2010, стр. 194).

Осам година по досељењу у Дубровник, тачније 1428. године, Ђорђо Бруњоли је заједно са својим насљедницима примљен у Дубровачке грађане (Калић, 2006, стр. 340; Pešorda Vardić, 2012, стр. 51). Његови насљедници били су кћи Констанца и син Галеацо, који је предмет овога рада.

³ Историјски институт Београд, *Genealogia Cingria, L'origini e genealogie dei cittadini Ragusei che furono in officio delle cofraternitate di S. Antonio*, 85.

Ћерка Ђорђа Бруњолија Констанца била је супруга Ђованија Батисте из Фиренце. Њихов уговор о миразу регистрован је 9. марта 1436. године у Дубровнику.⁴

Крајем 20-их година XV вијека, заједно са Ђорђом Бруњолијем у производњи и продаји тканина радио је и његов син Галеацо. Дана 11. маја 1429 године Ђорђо Бруњоли узео је на кредит вриједности 25 дуката од Пентра Пантеле. Тринаест дана послије Ђорђо Бруњоли и његов син Галеацо од извјесног Франческа добили су на кредит сапун и тзв. робију којом су дојене тканине.⁵ Исте године, 3. новембра, Ђорђо Бруњоли је поново узео кредит од Петра Пантеле, и то 300 дуката са роком отплате од три мјесеца⁶ (Воје, 1976, стр. 303). Убрзо потом, Ђорђо Бруњоли је престао да се бави производњом тканина. Године 1432. постао је дубровачки учитељ, док је његов син Галеацо у Дубровнику на Пилама имао ткачку радионицу (Воје, 1976, стр. 286; Dinić- Knežević, 1981, стр. 246; Z. Pešorda Vardić, 2012, стр. 51).

Галеацо Бруњоли познат је од раније у историјској литератури. Својевремено је био један од најистакнутијих Италијана у Дубровнику. Иако је о њему сачувана обимна архивска грађа, спорадично се помиње, како у монографским тако и у радовима мањег обима (Ђирковић, 1964, стр. 142, 145; Krekić, 1961, стр. 380; Спремић, 1971, стр. 114; Benyovsky Latin, Zelić, 2007, стр. 289, 333; Zelić, 2008, стр. 257).

Галеацо Бруњоли је, захваљујући пословној дјелатности, посједовао значајан капитал, који је првенствено стекао производњом и продајом тканина. Током 30-их година куповао је вуну у Мантови а потом је мијешао и са другом вуном. Вуну је набављао и од Хуана Брула док је овај од њега куповао сукнене прекриваче (Храбак, 1980, стр. 72; Hrabak, 1985, стр. 68).

Септембра 1432. године Галеацо Бруњоли се удружио с Хуаном Брулом из Каталоније, те су у децембру продужили заједничко пословање на период од годину дана. Галеацо је у друштво уложио 120 дуката а Каталонац 300 дуката. Наведеним капиталом требало је да набави вуну и у року од пола године да је преради у

⁴ *Genealogia Cingria*, 85.

⁵ DAD, Deb. Not. XIV, f. 292¹ (11. V 1429); Ego Georgius Brugnolus de Mantua et Galeaç filius dicti Georgii... DAD, Deb. Not. XIV, f. 297 (24. V 1429).

⁶ Ego Georgius Brugnolus de Mantua confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Petro Pantella de Placentia mercatori et habitatori Ragusii ducatos auri trecentos usque ad tres menses proxime futuros. DAD, Deb. Not. XIV, f. 352 (3. XI 1429).

сукно. Галеацове тканине дојио је Петар Рестић а рашчешљавање и подрезивање радили су Иван Петров и други (Динић-Кнежевић, 1982, стр. 100, 142).

Галеацо Бруњоли оженио је Дубровчанку, удовицу Франушу, ћерку Јакова Водопије (*Jacomo di Vlahotta Vodopia*). Франуша је раније била удата у кућу Алберти. Ова породица доселила се из Тревиза, из града Белумо у Дубровник око 1380. године. Њен оснивач био је Алберто Бон, син Томаза, дубровачки канцелар и нотар. Франуша је први брак склопила 8. јуна 1425. године са Христифором, сином канцелара Алберта и с њим је имала два сина, Алберта и Јакшу. Међутим, Франушин супруг Христифор је умро а она се преудала за Галеца Бруњолија из Мантове.⁷ Њихов уговор о миразу регистрован је 15. октобра 1434. године.⁸

Почетком фебруара 1435. године Марин Држић и Галеацо Бруњоли из Мантове договорили су се да заједнички послују, те су основали компанију. Писмено су прецизирали да компанија траје годину дана и то почев од марта текуће године. Дубровчанин је у компанију уложио вриједности 1000 перпера а Галеацо 1200 перпера. Укупно 2200 перпера уложили су у производњу сукна.⁹ Три дана касније у дубровачком нотаријату Галеацо се договорио са Иваном Котруљевићем, тутором добара Петра Проданића, око враћања обојених тканина које су дате у залог.¹⁰

Дана 20. фебруара 1438. године, Галеацо Бруњоли позајмио је 100 перпера Радину Богоновићу, који је дуг требало да врати до Васкрса текуће године.¹¹

Као што смо претходно навели, Галеацо Бруњоли почео је трговати још са својим оцем крајем 20-тих година XV вијека. Током 30-их година XV вијека Галеацо није посједовао значајнији капи-

⁷ *Geneaologia Cingria*, 137.

⁸ Ego Galeac Georgii Brugnoli de Mantua cives et habitator Ragusi confiteor quod super me et omnia mea bona pro dote et perchivio Franusse filie Jacobi de Vodopia uxoris mee habui et recepi ab ipsa Franussa michi dante et solvente pro dote sua predicta ypperpeross sexcentos quinquaginta grossorum Ragusii... DAD, Lib. Dot. Not. V, f. 114' (15. X 1434).

⁹ Marinus de Dersa ex parte una et Galeac de Brugnolis de Mantua parte alia societatem et collegantiam duraturam hinc ad annum unum proxime futurum... DAD, Div. Not. XIX, f. 224 (5. II 1435).

¹⁰ DAD, Div. Not. XIX, f. 227' (8. II 1435).

¹¹ Ego Radin Bogonovich textor pannorum confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et solvere Galeaz Brugnolo de Mantua habitatoris Ragusi ypperperos centum grossorum Ragusi, usque ad pascam DAD, Deb. Not. XVIII, f. 31' (20. II 1438).

тал па је био принуђен да послује уз одложено плаћање. Најзначајнији финансијери били су му Каталонци, првенствено Хуан Брул и Иван Риполи. Кредите је узимао и од Антонија Феруција, али и од Фирентинаца Антонија Бартоломеоовог и Ђулијана Јакобовог (Динић-Кнежевић, 1982, стр. 143). Дана 9. децембра 1439. године Галеацо Бруњоли је позајмио од Фирентинца Антонија Бартоломеоовог 89 дуката (Пекић, 2012, стр. 204).

Нарочито активан био је Галеацо током четрдесетих година и касније, о чему су остали бројни записи у књигама дуговања Дубровачког архива. Фебруара 1440. године, вриједношћу од 25 дуката кредитирао је Влаха Латиницу (Воје, 1976, стр. 98).

Претпоследњег дана августа 1440. године Галеацо Бруњоли кредитирао је Радина и Брајана Проданиће са 32 дуката и 12 гроша на рок од два мјесеца.¹² Истога дана, Галеацо Бруњоли кредитно је пословао са Ђулијаном Јакобовим, а вриједност кредита износила је 28 дуката и 37 гроша с роком отплате од два мјесеца. Међутим, у другом уговору дужник је био Галеацо Бруњоли,¹³ али код овог дуговања није био у питању готов новац већ роба. Иако у документима није наведено, одавно је познато да се у бројним задужницама умјесто новца кредитно пословање односило на робу, као што је то случај и у наведеним уговорима.

Пословни сарадници Галеаца Бруњолија најчешће су били сукнарски мајстори. Један од њих био је Радоје Радојевић, подстригач сукна, који је 19. јула 1441. године узео кредит вриједности 112 дуката, на период од пола године.¹⁴ Нешто касније сукнар Радохна Гојакловић узео је на кредит од Галеаца Бруњолија 24 дуката и 39 гроша на период од три мјесеца.¹⁵

¹² Nos Radin et Brayan Prodanich fratres confitemur quod super nos et omnia mea bona obligamus nos dare et soluere Galeaz Brugnolo de Mantue civi et habitatori Ragusi ducatos auri triginta duos et grossos XII cum dimidio usque ad duos menses proxime futuros. Et sit de presenti viaggio. DAD, Deb. Not. XX, f. 63 (30. VIII 1440).

¹³ Ego Galeaz de Brugnolis de Montue confiteor quod super me et omnia mea bona oblige me dare et soluere Julijano Ja. de Florentia ducatus auri viginti octo et grossos XXXVII usque ad duos menses proxime futuros. Et sit de presenti viaggio et si ultra etc. Renuntiando etc. DAD, Deb. Not. XX, f. 63 (30. VIII 1440).

¹⁴ DAD, Deb. Not. XX, f. 187' (19. VII 1441).

¹⁵ Ego Radochna Goyachovich lanarius confiteor quod super me et omnia mea bona oblige me dare et soluere Galleaz Brugnolo ducatos auri viginti quatuor et grossos XXXIX hinc ad menses tres proxime futuros. Et sit de presenti viaggio et si ultra etc. Renuntiando etc. DAD, Deb. Not. XXI, f. 8 (30. VIII 1441).

Крајем новембра 1441. године Галеацо Бруњоли кредитно је пословао и са Радичем Миомановићем, трговцем из Фоче. Са истим трговцем склопио је још два кредитна уговора и то у фебруару и априлу 1442. године, гдје је укупна кредитна сума износила 80,5 дуката и 33 гроша (Živković, 2009, стр. 69).

Почетком 1442. године отпочео је дугогодишњи судски процес око једне испоруке вуне, за коју је заинтересован био Галеацо Бруњоли (Храбак, 1980, стр. 76).

Маја 1443. године у једном уговору, који се односи на израду и осликавање шкриња, помиње се Галеацо Бруњоли (Тадић, 1952, стр. 136).

Галеацо Бруњоли је 1445. године набавио већу количину сапуна и уља које је користио приликом прераде вуне (Динић-Кнежевић, 1982, стр. 143). Исте године је више пута Галеацо заједнички пословао с Дубровчанином Иваном Котруљевићем. Дана 4. марта, наведене године, Галеацо и Иван дали су на кредит Добрашину Брајковићу 120 дуката с роком отплате од два мјесеца.¹⁶ Идућег дана склопили су три кредитна уговора. Најприје су склопили кредитни уговор са познатим трговцем вуном Робертом Алдобрандијем из Фиренце, који се оженио у Барселони и ту основао породицу. Интересантно је истаћи да је овај фирентински племић који је долазио из Барселоне у Дубровник, био заштићен 1448. године, када је пријетио прогон свим Фирентинцима из Барселоне (Фејић, 1988, стр. 140).

Галеацо Бруњоли и Иван Котруљевић добили су од Роберта Алдобрандија 1100 дуката на кредит с роком отплате од три мјесеца.¹⁷ Иако документовано не можемо потврдити, вјероватно је у питању била куповина велике количине вуне неопходне Галеацу и Ивану за производњу. Истога дана, Галеацо и Иван дали су на кредит извјесном Вучихни Тврдишићу 152 дуката и 17 гроша с роком отплате од три мјесеца, а затим Прибиславу Радохнићу 127 дуката и 19 гроша на период од четири мјесеца.¹⁸ Исти кредитори су четири дана касније позајмили 227 дуката и пет гроша

¹⁶ Ego Dobraxinus Braychouich lanifex confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Johanni de Cotruglio et Galeaz Brugnolis ducatos auri centum viginti usque ad duos menses prox. fut. Et sit de presenti viagio. DAD, Deb. Not. XXII, f. 81¹ (4. III 1445).

¹⁷ Nos Johannes Cotruglio et Galeaz de Brugnolis de Mantua confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligo me dare et soluere Ser Roberto Aldobrandi de Florentia et habitator Barcellone ducatos auri mille centum usque ad tres menses... DAD, Deb. Not. XXII, f. 82 (5. III 1445).

с роком отплате од четири мјесеца.¹⁹ Десет дана потом, Галеацо Бруњоли поново послује у сопственој режији, али овог пута кредитирао је Иван из Котора.²⁰

Поред Которана, Галеацо Бруњоли пословао је и са трговцима из средњовјековне Србије и Босне. Половином марта 1446. године, Галеацо је кредитирао тројицу трговаца из Планае и то Радивоја Карчевића (Карчића), Богдана Радосалића и Биелака Поповића. Наведеним трговцима дао је на почек 26 дуката, на период од два мјесеца.²¹ У мају исте године Галеацо је најприје склопио кредитни уговор на темељу којег је позајмио 200 дуката двојици браће, Јакши и Марку Тинтић.²² Наведени трговци су у историјској литератури познати као добављачи и извозници црвца из Србије (Калић, 2006, стр. 500). У истом периоду, код Галеаца Бруњолија задужио се и Франко Радоњић на рок до краја октобра текуће године.²³

Галеацо Бруњоли пословну сарадњу остварио је и са Прибиславом Божидаревићем, којем је дао на зајам 36 дуката.²⁴ У истом мјесецу је дао на кредит Мароју Радељићу 108 дуката, на период од два мјесеца.²⁵

Пословни сарадници Галеаца Бруњолија били су и трговци из Фоче. Дана 8. децембра 1446. године Милут Тврдисали из Фоче по-

¹⁸ Ego Vucichna Turdisich confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Johanni de Cotrugl et Galeaz Brugnolo ducatos auri centum quinquaginta duo et XVII grossos usque ad tres menses... DAD, Deb. Not. XXII, f. 82 (5. III 1445); Ego Pribissauus Radochnich lanarius confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Johann de Cotruglio et Galeaz Brugnalis ducatos auri centum et viginti septem et grossos XVIII usque quator menses proxime futuros. Et sit de presenti viaggio, et si ultra etc. Renuntiando etc. DAD, Deb. Not. XXII, f. 82' (5. III 1445).

¹⁹ Ego Turdissa Radossalich lanifex confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Johanni de Cotruglio et Galeaz Brugnalis ducatos auri ducentos viginti septem et grossos quinque usque ad quatuor menses proxime futuros. Et sit de presenti viaggio. DAD, Deb. Not. XXII, f. 83' (9. III 1445).

²⁰ Ego Johannes Lampre de Chataro confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeaz Brugnolo de Mantoa... DAD, Deb. Not. XXII, f. 88' (19. III 1445).

²¹ DAD, Div. Not. XXXI, f. 30' (15. III 1446).

²² DAD, Div. Not. XXXI, f. 60' (9. V 1446).

²³ DAD, Div. Not. XXXI, f. 62' (13. V 1446).

²⁴ Pribissauus Bossidareuich de Tergoviste...DAD, Div. Not. XXXI, f. 118' (5. IX 1446).

²⁵ Ego Maroe Radeglich confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeaz Brugnolo de Mantua civi et habitatori Ragusi ducatos auri centum octo usque ad duos mensem...DAD, Div. Not. XXXI, f. 123' (19. IX 1446).

зајмио је 18 дуката од Галеаца Бруњолија. Истога дана Галеацо је склопио још један кредитни уговор и то поново с наведеним Милутом и Радичем Миомановићем из Фоче. Овом приликом на кредит је дао девет дуката с роком отплате од мјесец дана.²⁶

Почетком 1447. године Галеацо је кредитирао са 16 дуката Биелака Поповића из Плана, на рок од мјесец дана.²⁷ Истог дана склопио је још један кредитни уговор и то с Богданом Радосалићем из Плана. Вриједност кредита износила је 20 дуката а период враћања кредита мјесец дана.²⁸ Међутим, непуно двије и по године касније због поменутог кредита од 16. јануара 1447. године у дубровачком нотаријату налазили су се Биелак и Галеацо. Овом приликом наведено је да Биелак Поповић дугује Галеацу 41 дукат.²⁹

Крајем јануара 1447. године Галеацо је кредитно пословао и са Радојем Козојем, трговцем из Фоче, којем је позајмио 61 дукат и пет и по гроша, на три мјесеца.³⁰

Галеацо Бруњоли и његов ортак Анголини Зеноди пословали су јуна 1447. године са Паолом Томазијевим Камерином и Моналдом Вигантијем из Пезара, дубровачким апотекарима. Предмет трговине биле су тканине.³¹ У истом периоду Галеацо је сарађивао и са столаром Матком Гојаковићем.³²

Приликом склапања кредитних уговора, Галеацо Бруњоли је ријетко од дужника захтијевао да обезбиде гаранте или јамце, као што је случај из 1447. године када је позајмио бојацији Братолмеу 10 дуката и два перпера на рок отплате од пола године.³³

²⁶ Milut Tuerdisalich de Coza confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeaç Brugnol ducatos auri decem octo usque ad unum menses... DAD, Div. Not. XXXI, f. 164 (8. XII 1446); Milut Tuerdisalich et Radiz Miomanovich de Choze confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeaz Brugnol ducatos auri novem usque ad unum mensem proxime futurum. DAD, Div. Not. XXXI, f. 164 (8. XII 1446).

²⁷ DAD, Div. Not. XXXI, f. 178 (16. I 1447).

²⁸ DAD, Div. Not. XXXI, f. 178' (16. I 1447).

²⁹ DAD, Div. Not. XXXIV, f. 92' (26. V 1449).

³⁰ Radoe Cozoe confiteor quia super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeaz Brugnolo ducatos auri sexaginta unum et grossos V cum dimidio usque ad tres menses proxime futuros. Et sit de presenti viaggio et si ultra etc. Renuntiante etc. Hec autem etc. Judex et testis ut supra. DAD, Div. Not. XXXI, f. 183 (31. I 1447).

³¹ DAD, Div. Not. XXXII, f. 1 (9. I 1447).

³² DAD, Div. Not. XXXII, f. 3' (10. I 1447).

³³ Bartolomeus de P(er)gamo tinctor principalis debitor... DAD, Deb. Not. XXIII, f. 93 (29. VIII 1447).

Последњег дана септембра 1447. године Галеацо Бруњоли по-судио је подстригачу сукна Радоњи Радојевићу 247 дуката на период од пола године. Девет дана касније Галеацо је кредитирао и познатог дубровачког сукнара, поријеклом са Корчуле, Ивана Паче.³⁴

Јануара 1449. године помињу се Галеацо Бруњоли и чувени Петар Пантела, а радило се о неком спору у вези два милијара вуне.³⁵

Током новембра и децембра 1449. године Галеацо Бруњоли је склопио седам кредитних уговора и укупно је на зајам дао 238 дуката и 125 гроша.³⁶

Дужник	Износ кредита	Датум задужења	Рок отплате
МАРКО СТОЈИСАЛИЋ РАДИЧ НОВАКОВИЋ	12 дуката 30 гроша	12. XI 1449.	крај марта 1450.
РАЈАН РАДОВАНИЋ	24 дуката	14. XI 1449.	крај марта 1450.
РАДОКНА ГОЈАКОВИЋ	88 дуката	15. XI 1449.	по вољи кредитора
АНТО МИЛОВЧИЋ	40 дуката и 9 гроша	4. XII 1449.	крај марта 1450.
ЉУБИШ БОГДАНОВИЋ БУКАЦ РАДИШИЋ	12 дуката 24 ½ гр.	4. XII 1449.	крај марта 1450.
РАДОСЛАВ РАДОЊИЋ ЗВАНИ МИСИТА	31 дукат и 25 ½ гр.	16. XII 1449.	крај марта 1450.
ФРАНКО БРАНКОВИЋ ЗВАНИ ПРОДАНИЋ	31 дукат и 36 гроша	16. XII 1449.	крај марта 1450.

Изузев Вукца Радишића који је по занимању био уљар, сви наведени дужници Галеаца Бруњолија били су дубровачки сукнари. У истом периоду се Галеацо Бруњоли у документима се наводи и као дужник. Наиме, крајем 40-их година XV вијека умро је

³⁴ Ego Radoe Radoyeuich zimater confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeaz de Brugnolis de Mantua ducatos auri ducentos quadragintaseptem usque ad sex menses proxime futuros... DAD, Deb. Not. XXIII, f. 105 (30. IX 1447); Johannes de Paxe lanifex confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeaz Brugnolo de Mantua civi Ragusi ducatos auri sexdecim et grossos XI usque ad sex menses proxime futuros. Et sit de presenti viago. DAD, Deb. Not. XXIII, f. 109 (9. X 1447).

³⁵ DAD, Div. Not. XXXIV, f. 34 (31. I 1449).

³⁶ DAD, Deb. Not. XXV, f. 72' (12. XI 1449); f. 73' (14. XI 1449); f. 75 (15. XI 1449); f. 82 (4. XII 1449); f. 82' (4. XII 1449); f. 87 (16. XII 1449); f. 87' (16. XII 1449).

дубровачки апотекар Столдо Гори де Рабата из Фиренце. Његова удовица Лиза је 1449. године потраживала 50 дуката од Галеаца Бруњолија, који је остао дужан њеном супругу у вези с трговинском тканинама (Пекић, 2012, стр. 392).

Дана 23. јуна 1449. године у Дубровачкој канцеларији, у својству свједока, регистровани су Франческо из Бергама, Галеацо Бруњоли из Мантове, Булијано Јакобов из Фиренце, Бенедик Баско и Каталонац Антоније Брул.³⁷ Следећег дана Галеацо Бруњоли склопио је споразум о заједничком пословању са Антонијем из Пезара.³⁸

Почетком 1450. године Галеацо Бруњоли обавезао се двојици племића и то Трипу Бунићу и Трипу Бући да ће им испоручити 28 тканина величине 50 и седам тканина величине 70 ткачких јединица.³⁹

Пословну сарадњу Галеацо је наставио и током 1450. године с раније помињаним сукнарима Раданом Радовановићем, Антом Миловчићем и подстригачем Радојем Радојевићем, којима је укупно у три задужнице позајмио 76 дуката и 55 гроша.⁴⁰

Године 1450. Галеацо је у три наврата кредитирао бојацију Петра и столара Михаила Зуловића са укупно 62 златна дуката.⁴¹ Исте године, 30. маја, једном дубровачком бојацији Галеацо Бруњоли је дао на кредит више од 200 дуката.⁴²

³⁷ DAD, Div. Not. XXXIII, f. 159 (23. VI 1449).

³⁸ DAD, Div. Not. XXXIII, f. 160' (24. VI 1449).

³⁹ Ego Galeacius Brognolus confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere consignare Ser Triphono de Bonda et Ser Triphono de Buchia pannos viginti octo de L... DAD, Deb. Not. XXV, f. 96 (5. I 1450).

⁴⁰ Ego Radanus Radouanovich lanarius confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeacio Brugnolo ducatos viginti unum auri et grossos septem per totum mensem marcii... DAD, Deb. Not. XXV, f. 125 (4. III 1450); Ego Antonius Miloucich ... dare et soluere Galeacio Brognolo ducatos tredecim auri et grossos viginti octo usque ad sex mensis. DAD, Deb. Not. XXV, f. 136 (19. III 1450); Ego Radoe Radoevich cimator confiteor dare et soluere Galeacio Brognolo de Mantua ducatos auri quadraginta duos et grossos XX... Deb. Not. XXV, f. 176' (6. VI 1450).

⁴¹ Nos Petrus Mathei tinctor principalis debitor et Michael Zaulovich plegius et principalis quem me constituo pro ipso confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere Galeacio Brognolo de Mantua ducatos novem auri usque ad duos menses proxime futuros... DAD, Deb. Not. XXV, f. 153' (27. IV 1450); Nos Petrus Mathei tinctor, principalis debitor et Michagl Zaulovich marangonus plegius et principalis quem me constituo pro ipso confiteor quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere Galeacio Brugnolo de Mantua ducatos auri quinquaginta duos... DAD, Deb. Not. XXV, f. 177' (9. VI 1450).

⁴² DAD, Deb. Not. XXV, f. 173' (30. V 1450).

Велики број кредитних уговора Галеацо Бруњоли је склопио 1451. године. Јануара наведене године, Радојку Брајковићу и Марку Стиосалићу дао је по седам дуката и три гроша, а Радославу Радоњићу 30 дуката и 32 ½ гроша. Наведени сукнари имали су рок да до краја маја текуће године измире дуговања.⁴³

Дана 8. фебруара 1451. године Галеацо Бруњоли дао је на кредит 25 дуката и 20 гроша сукнару Ратку Вукосалићу.⁴⁴ Наредног дана склопио је три кредитна уговора: Радоју Радојевићу дао је 62 дуката а Радохни Гојаквићу 18 дуката и 30 гроша.⁴⁵ Трећи кредит, у вриједности од 15 дуката и 20 гроша, дао је Радану Радованићу. Рок отплате кредита био је крај маја наведене године.⁴⁶ Наредног дана Галеацо Бруњоли кредитирао је Прибислава Радоњића којем је на почек дао 28 дуката и 26 гроша.⁴⁷

Ради продаје тканина Галеацо Бруњоли је основао трговачко друштво са Луком Бенедиктовим, у трајању од годину дана. Уложени капитал износио је 665 дуката.⁴⁸

Априла 1451. године Галеацо Бруњоли пословао је са сукнари-ма Добрилом Новаковићем и Мирославом Кучетићем. У двије задужнице укупно је позајмио 41 дукат и 44 гроша. Рок измирења дуга био је крај јуна текуће године.⁴⁹ Наредног мјесеца пословао је с Радојком Брајковићем и Рајаном Радованићем. Радојка је кредитирао са седам дуката и 11 гроша а Рајана са 15 дуката и 25 гроша.⁵⁰ За разлику од наведених, значајно већи кредит, и то вриједности 145 дуката и седам гроша, дао је подстригачу сукна Радоју Радојевићу на рок отплате од годину дана.⁵¹

На темељу кредитног уговора у којем је партиципирао Галеацо Бруњоли, сазнајемо и цијене тканина у Дубровнику из 1451. го-

⁴³ Deb. Not. XXVI, f. 87' (19. I 1451); f. 91 (26. I 1451); Ego Radossauus Radognich dictus Misseta lanifex confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeaz Brugnolo de Mantua ducatos auri triginta et grossos XXXII ½ per totum mensem maii.. Deb. Not. XXVI, f. 91' (27. I 1451).

⁴⁴ DAD, Deb. Not. XXVI, f. 99 (8. II 1451).

⁴⁵ DAD, Deb. Not. XXVI, f. 99' (9. II 1451); f. 100 (9. II 1451).

⁴⁶ DAD, Deb. Not. XXVI, f. 101 (9. II 1451).

⁴⁷ DAD, Deb. Not. XXVI, f. 102 (10. II 1451).

⁴⁸ DAD, Deb. Not. XXVI, f. 112'-113 (12. III 1451).

⁴⁹ DAD, Deb. Not. XXVI, f. 121 (26. III 1451); f. 121' (28. III 1451).

⁵⁰ DAD, Deb. Not. XXVI, f. 132 (12. IV 1451); f. 132' (14. IV 1451).

⁵¹ Ego Radoe Radoevich cimator confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeacio Brognolo ducatos auri centum quadraginta quinque grossos septem usque ad unum annum proxime futurum. Et sit de presenti viagio, et si ultra etc. Renuntiando etc...DAD, Deb. Not. XXVI, f. 196 (5. XI 1451).

дине. Наиме, Никола Ифковић уз гаранта Радослава Брајковића добио је од Галеаца Бруњолија 33 различите тканине и то: шет тканина величине 70, потом 13 тканина величине 60 и 14 тканина величине 50 ткачких јединица. Разумије се да је и њихова цијена била различита. Једна тканина величине 70 ткачких јединица коштала је 23 дуката, док је величине 60 износила 17 дуката а величине 50 обрачунавана је за 11,5 дуката. Укупна вриједност тканина које је Николи дао Галеацо Бруњоли износила је 520 дуката. Никола Ифковић обавезао се Галеацу да ће за наведену вриједност купити извјесну количину олова и испоручити до октобра мјесеца текуће године. Један милијар олова дубровачке мјере рачунали су 10,5 дуката.⁵² Из наведеног произилази да је Никола испоручио Галеацу 49,5 милијара олова дубровачке мјере, за 33 тканине, односно 17.700 кг олова, рачунајући да један дубровачки милијар износи 358 килограма.

Године 1451. Галеацо Бруњоли поново је пословао са Јакшом и Марком Тинтић. Међутим, један дио дуга, у износу од 333 дуката, браћа Тинтићи нијесу вратили на вријеме. Право на потраживање новца Галеацо је пренио на Каталонца Доминика Албијака, који је проблем изложио пред грађанским судом у Дубровнику (Фејић, 1988, стр. 175).

Кредитне вриједности које је на почек давао Галеацо Бруњоли биле су различите. Почетком 1452. године кретидитирао је Ратка Вукосалића са 24 дуката и 11 гроша.⁵³ Исте године у мају Галеацо је склопио кредитни уговор са сукнаром Иваном Тасовчићем којем је позајмио 185 перпера, на рок отплате од пола године. Уговором се Иван обавезао да уколико не испоштује договорени рок плати казну 10 одсто.⁵⁴ Галеацо Бруњоли је Ивана Тасовчића кредитирао и у октобру исте године давши му на почек 53 дуката.⁵⁵ Потом је исте године Галеацо склопио два кредитна уговора са двојицом извјесних сукнара, Антом и Петром и дао им на кредит укупно 129 перпера и шест гроша. Рокови измирења дуга били су

⁵² Nos Nicola Ifchovich principalis debitor et Radossauus Braychovich plegius qui tanum me principalem constituo pro ipso Nicola confitemur quod super nos et omnia nostra bona pro pannis trigintatribus de Ragusio videlicet sex de LXX, tredecim LX et quatuor decim XL... DAD, Deb. Not. XXVI, f. 179 (10. IX 1451).

⁵³ Ego Ratchus Vucossalich lanifex... DAD, Deb. Not. XXVII, f. 22' (10. I 1452).

⁵⁴ DAD, Deb. Not. XXVII, f. 66 (10. V 1452).

⁵⁵ Johannes Tasoucich lanifex confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeacio Brognolo ducatos auri quinquaginta tres usque ad mensem novembris...DAD, Deb. Not. XXVII, f. 76 (14. X 1452).

различити. Анто је кредит добио на рок од четири мјесеца а Петар на седам мјесеци.⁵⁶

Октобра 1452. године Галеацо Бруњоли је кредитирао сукнара Милету Радоњића са 245 дуката. Сукнар Милета дуг је морао да измири до 12. децембра 1452. године.⁵⁷

Током 1452. и 1453. године Галеацо Бруњоли је набављао вуну од Стефана Казеле (Динић-Кнежевић, 1982, стр. 99).

Пословни сарадници Галеаца Бруњолија били су Сигисмунд Чидиловић, Иван Габро и Пасквал Паче. Половином децембра 1452. године Галеацо Бруњоли и наведени трговци обавезали су се Марину Менчетићу да ће му исплатити у млетачкој монети 501 дукат и 62 солда и то у граду Задру.⁵⁸ Четири дана касније, у дубровачкој канцеларији, Галеацо је договорио са Николом Гучетићем продају извјесног добра које је посједовао у Стону у Пониквама.⁵⁹ Крајем фебруара 1453. године Галеацо је сарађивао и са поморским превозником Марком Колендићем са острва Лопуд.⁶⁰

Током маја 1453. године Галеацо Бруњоли дјеловао је и у својству заступника. Имао је налог од једног трговца да наплати потраживање у износу од 154 дуката и 28 гроша што је представљало ресто од укупног дуга који је износио 255 дуката и 28 гроша.⁶¹ Следећег мјесеца сводио је рачуне са извјесним Франческом, прокуратором Николе Рањине. У питању је била велика количина робе и обртног капитала.⁶²

Галеацо Бруњоли и касније је наставио са истом праксом пословања. Године 1454. пословао је са Рајаном Радовановићем, којем је у два наврата укупно позајмио 169 дуката и 12 гроша. Крајем новембра наведене године Рајану је позајмио 138 дуката с роком отплате од три мјесеца,⁶³ док је почетком децембра исте године дао још један кредит, у вриједности 31 златни дукат и 12

⁵⁶ DAD, Deb. Not. XXVII, f. 76 (27 и 31. V 1452).

⁵⁷ Mileta Radognich lanarius confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeacio Brugnolo ducatos auri ducentos quadraginta quinque usque ad die XII decembris proxime futuros sub pena. DAD, Deb. Not. XXVII, f. 135' (14. X 1452).

⁵⁸ DAD, Div. Not. XXXVII, f. 9 (15. XII 1452).

⁵⁹ DAD, Div. Not. XXXVII, f. 9' (19. XII 1452).

⁶⁰ DAD, Div. Not. XXXVII, f. 33 (27. II 1453).

⁶¹ DAD, Div. Not. XXXVII, f. 56' (12. V 1453).

⁶² DAD, Div. Not. XXXVII, f. 103–104' (31. VII 1454).

⁶³ DAD, Deb. Not. XXIX, f. 101' (7. IX 1454).

гроша, с роком отплате до краја јануара идуће године.⁶⁴ Као и у претходном уговору исту вриједност је Галеацо Бруњоли дао на кредит 25. новембра 1454. године.⁶⁵ Потом је Галеацо кредитирао Радослава Прибиловића. Вриједност кредита износила је 15 дуката и 20 гроша а рок враћања, крај јануара 1455. године.⁶⁶

Пословну сарадњу Галеацо Бруњоли остварио је и са Мафеом из Вероне, сином мајстора Филипа Дојације, којег је финансирао с 55 златних дуката.⁶⁷

Поред Мафеа, сина Дојације Филипа из Вероне, у Дубровнику су пословала и његова браћа, Франческо, Христофер и Бан Домениго.⁶⁸

Дана 21. и 22. марта 1455. године Галеацо је склопио два кредитна уговора. У једном од поменутих уговора извјесни Петара морао је да обезбиди гаранта да би добио 21 златни дукат.⁶⁹

Галеацо Бруњоли кредитирао је и Ратка Вукосалића којем је дао на зајам 29 дуката, шест гроша и 15 первула.⁷⁰

Поред раније помињаног Мафеа, сина Дојације Филипа, Галеацо Бруњоли пословао је и са његовим братом Франческом, којем је 7. децембра 1455. године на кредит дао 100 перпера.⁷¹ Три године касније Галеацо поново послује са Франческом.⁷²

Галеацо Бруњоли и извјесни Матко Округлић су 28. фебруара 1458. године кредитирали Франческа Филиповог са 200 перпера.⁷³ Потом је сам Галеацо кредитирао Франческа са 22 дуката и осам гроша, с роком отплате до краја маја текуће године.⁷⁴

⁶⁴ DAD, Deb. Not. XXIX, f. 132 (3. XII 1454).

⁶⁵ DAD, Deb. Not. XXIX, f. 130' (25. XI 1454)

⁶⁶ DAD, Deb. Not. XXIX, f. 131' (26. XI 1454).

⁶⁷ DAD, Deb. Not. XXIX, f. 132 (3. XII 1454).

⁶⁸ DAD, Div. Not. XXXVII, f. 179 (19. I 1454).

⁶⁹ DAD, Deb. Not. XXIX, f. 178 (21-22. III 1455).

⁷⁰ Ego Ratchus Vuchossalich confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeaz Brugnolo de Mantua ducatos auri viginti novem, grossos sex, pervulos 15 ad omnem voluntatem dicti creditoris sub pena. DAD, Deb. Not. XXX, f. 31 (20. VII 1455).

⁷¹ Ego Franciscus Filippi tinctor confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Galeazio Brugnolo de Mantua ypp. centum ad omnem voluntatem et bene placitum dicti creditoris sub pena X pro cento. Renuntiando etc. Nec autem carta etc. Judex et testis ut supra. DAD, Deb. Not. XXX, f. 83 (7. XII 1455).

⁷² DAD, Div. Canc. LXVII, f. 82' (16. II 1458).

⁷³ DAD, Deb. Not. XXXI, f. 189' (28. II 1458).

⁷⁴ DAD, Deb. Not. XXXII, f. 45 (24. V 1458).

Новембра 1456. године умро је Мафео, син Филипа из Вероне. Како налаже обичај, извршен је попис и сачињен инвентар његове имовине 1. децембра 1456. године у којем је поред осталих учествовао и Галеацо Бруњоли (Хан, 1979, стр. 84).

Приликом склапања уговора са Радоњом Радосалићем, октобра 1457. године, Галеацо Бруњоли је наведен као племић.⁷⁵

Због производње и пласмана тканина, 11. септембра 1458. године Галеацо Бруњоли је склопио трговачко друштво, у трајању од годину дана, са Радовцем Радаљевићем. Галеацо је у друштво уложио капитал од 300 дуката.⁷⁶

Иван Керстић звани Козоје и његов рођак Андрија Марковић задужили су се код Галеаца Бруњолија на износ од 179 дуката и два перпера на рок од три мјесеца.⁷⁷

Дана 20. јуна 1460. године Галеацо Бруњоли и двојица Дубровчана склопили су споразум са бојацијом Франческом Филиповим и оформили „*societatem et collegantium*”, ради бојења тканина. Друштво је оформљено на период од пет година а почетак његова рада везан је за август текуће године. Бојација Франческо имао је обавезу да ради у бојациници, док су тројица компањона преузели обавезу да снабдијевају радњу, гвадом, робијом и другим неопходним материјалима.⁷⁸

Као човјек од угледа и повјерења Галеацо Бруњоли биран је и за судију.⁷⁹ Августа 1460. године арбитрирао је у спору између Петра Пантеле и Влаха Миросалића.⁸⁰

Пословни сарадник Галеаца Бруњолија из Мантове био је дубровачки антунин и сукнар Братут Градојевић, који се доселио из Требиња (Р. Пекић, 2013, 125).

⁷⁵ DAD, Div. Canc. LXVII, f. 2 (12. X 1457).

⁷⁶ Ego Radoveç Radogleuich... habui et recepi Galeaz Brugnolo...ducatus auri trecentos in societatem et collegantiam...DAD, Deb. Not. XXXII, f. 89 (11. IX 1458).

⁷⁷ Nos Iuanus Cherstich dictus Chozoe et Andreas Marcouich nepos ipsius Iuani confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere Galeaz Brugnolo ducatos auri centum et septuaginta nouem et yperperos duos usque ad menses tres proxime futuros sub pena X pro cento. Tenentes et renuntiantes etc. Hec autem carta etc. Judex et testis ut supra. DAD, Deb. Not. XXXIV, f. 29 (4. II 1460).

⁷⁸ Nicola de Goze Galeaz Brugnolus et Matchus Ochruglich ex una parte et Francisco cuondam magistri Filippi tinctoris ex altera parte in Dei nomine... DAD, Div. Not. XLIII, f. 139-139' (20. VI 1460).

⁷⁹ DAD, Div. Canc. LXIX, f. 55 (21. VI 1460).

⁸⁰ DAD, Div. Not. XLIII, f. 164 (14. VIII 1460).

Према истраживањима Д. Динић-Кнежевић, од 1438. до 1460. године Галеацо Бруњоли је кредитирао 70 трговаца. На кредит им је укупно дао 5.790 дуката, 1.060 перпера и 144 гроша (Dinić-Knežević, 1981, стр. 246). Међутим, ови подаци су уопштени, јер је Галеацо на кредит дао више новца. Није овог рада циљ да утврди тачан износ Галеацовог кредитирања. Примјера ради, према Д. Динић-Кнежевић, у 1450. години дао је у четири задужнице 282 дуката. Из претходног излагања видимо да је 1450. године склопио седам кредитних уговора и дао 338 дуката. Такође у обзир нијесу узете књиге *Diversa Notarie*, у којима се налази значајан број кредитних задужења.

Галеацо Бруњоли је са истом праксом наставио и у каснијем периоду. Априла 1462. године кредитирао је двојицу браће Прибисалића, звани Форнари.⁸¹

Маја 1462. године Галеацо Бруњоли и Брајило Трибутиновић кредитирали су Франческа Филипова из Вероне, који је узео зајам у вриједности 70 дуката. Потом су истога дана кредитирали дубровачког апотекара Моналда Вигантија из Пезара. Вриједност кредита износила је 68 дуката и 30 гроша а рок отплате био је 15 дана.⁸²

Радослав Богавчић и Радивој Витојевић, становници Дубровника, обавезали су се да ће вратити Божидару Мажибрадићу и Галеацу Бруњолију 50 дуката на рок по вољи кредитора, под казном од десет одсто.⁸³ Последњег дана октобра 1469. године Галеацо Бруњоли је позајмио 90 дуката од Дубровчанина Ивана Гундулића на период од годину дана. Међутим, дуг је вратио тек 7. маја 1471. године.⁸⁴

Дана 20. јуна 1471. године Галеацо је кредитирао дубровачког трговца Вукашина Радовиновића. Вриједност кредита износила је 78 дуката и пет гроша.⁸⁵

⁸¹ Nos Nicola et Nichus Pribisalichi dicti Fornarii fratres confiteor quod super me et omnia mea bona obligamus nos dare et soluere Galeaz Brugnolo de Mantua upperperos quingentos ad omnem voluntatem dicti credite sub pena X pro cento. DAD, Deb. Not. XXXV, f. 2 (26. IV 1462).

⁸² Ego Galleazus Brugnolus et Braylus Tributinovich confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere Monaldo Viganti ducatos auri sexaginta octo, gross. triginta usque ad dies XV proxime futuros sub pena. DAD, Deb. Not. XXXV, f. 7 (10. V 1462).

⁸³ DAD, Deb. Not. XXXVIII, f. 69 (4. VIII 1469).

⁸⁴ Ego Galleaz Brugnolus confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Ser Johanni Nicolini de Gondola ducatos auri nonagentos usque ad unum annum proxime futurum. Sub pena. DAD, Deb. Not. XXXVIII, f. 106' (31. X 1469).

⁸⁵ DAD, Deb. Not. XXXIX, f. 163 (20. VI 1471).

Маја следеће године једном трговцу дао је на кредит 572 дуката и 14 гроша, на рок отплате од годину дана. Дуг је враћен тек 30. августа 1473. године.⁸⁶

Након смрти Луке Мартинова из Фиренце, приликом пописа ствари умрлог, марта 1465. године, Галеацо Бруњоли је био присутан. У дубровачком нотаријату, октобра 1472. Године, приликом склапања уговора о миразу Марије, ћерке Луке Мартинова, која се удала за Петра Љубишића, присутан је био и њен тотор Галеацо Бруњоли (Пекић, 2012, стр. 392, 399).

У једном судском процесу који је водио сукнар Вукић Вукотић 1484. године, помиње се Галеацо Бруњоли, тотор наслеђеника покојног Луке Мартинова.⁸⁷

Поред производње тканина и трговачког пословања, Галеацо Бруњоли је имао запажену улогу 1451. године у рату између Дубровника и војводства Светог Саве, којим је управљао херцег Стефан Вукчић Косача. Наиме, Дубровчани су у Италији тражили помоћ и прикупљали најамну војску да им помогне да се одбране од херцега Стефана Косаче. У првим сударима 1451. године Дубровчани, ојачани најамничком војском из италијанских градова, доживјели су пораз. Да би наставили ратовање, Дубровчани су настојали да ангажују додатни број најамничких војника (Ђирковић, 1963, стр. 174–187). У остварењу тих планова значајну улогу имао је Галеацо Бруњоли, којег је дубровачка влада упутила да се обрати Сигисмунду Пандолфу Малатести, господару Риминија, и у ту сврху издвојила 2000 дуката.⁸⁸ Три године касније, Галеацо Бруњоли је заједно са сином Николом примљен у дубровачке антунине. Идуће године изабран је за гесталда. На дужност гесталда биран је још у два наврата и то 1460. и 1481. године (Pešorda, 2012, стр. 51).

Године 1464. Сигисмунд Малатеста је боравио у Дубровнику, а неколико година касније купио је кућу Матолице Бунџића, преко свог заступника Галеаца Бруњолија. Почетком 1471. године Роберто, син и наследник Сигисмунда Малатесте, продао је кућу

⁸⁶ Ego Galeazius Brugnolus confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Francisco de Dolfino ducatos auri quingentos septuaginta duos et grossos XIII usque ad unum annum prox. fut. sub pena X pro cento. DAD, Deb. Not. XL, f. 130^l (30. V 1472).

⁸⁷ Vuchich Vucotich lanarius facit petitionem Francisco de Martino Galeazio Brugnolo et Boxigcho Maxibradich tanquam tutoribus filiorum et heredum cuondam Lux de Martino... DAD, Mob. Ord.VIII, f. 28 (12. IV 1484).

⁸⁸ *Genealogia Cingria*, 85.

Ратку Вукосалићу званом Мицаловић. Купопродају су извршили заступници, и то Џиван Причиновић и Галеацо Бруњоли (Храбак, 1989, стр. 47–48).

Септембра 1473. године, Галеацо Бруњоли је од Роберта Малатесте купио земљу у Ријеци дубровачкој за 726 дуката. Касније се наводи да је Роберто, син Сигисмунда Пандолфа Малатесте продао своју кућу и врт у Ријеци дубровачкој (Омбли) бившем заступнику свог оца Галеацу Бруњолију, који је ту имовину касније подијелио са Божићем Мажибрадићем (Храбак, 1989, стр. 48). У каснијем периоду Галеацо Бруњоли се помиње у вези куповине вуне (Храбак, 1981, стр. 99).

Које је године умро Галеацо Бруњоли није познато, јер његов тестамент није пронађен. У историјској литератури је истакнуто да се у доминиканском самостану у Дубровнику налази једна од најрепрезентативнијих надгробних плоча, на којој је исклесан грб и у њему дрво живота. Ђурђица Петровић приказала је слику споменика и написала да је надгробна плоча „*Galeacija Brognolija iz 1451. godine*” (Petrović, 1991, стр. 130).

Недавно је објављена монографија *Epigrafski spomenici Dubrovnika*, у којој Тамара Говић, између осталог, наводи транскрипцију и превод натписа уклесаног на поменутом споменику:

desna strana: „НОС. S.(epvlcrvm) FECIT. FIERI. GALFACIVS.
CODA.DI. GEORGII. DE BROGNOLIS”

dno: „DE.IXNVA.CIVIS. FILIUS”

lijeva strana: „ALME.CIVITATIS. RAGVXINE
CV(m). ERED(i)B(vs).S(vis). REQUIESCANT. IN PACE”.

Vrh: „MCCCCL. DIE XVIII A(v)G(vsti)”.

Потом је презентован превод натписа:

„Ovaj je grob dao napraviti Galfacije Koda Đorđić Bronjoli, građanin, sin milostive države dubrovačke sa svojim nasljednicima. Počivali u miru 1450. dana 18 kolovoza.”

Значајно је истаћи да је скренута пажња да је натпис лоше очуван и да је могуће да се ради о некој другој години, и истовремено је изнесена претпоставка да је можда у питању 1560. година (Gović, 2004, стр. 139–140).

Када смо овај рад већ били закључили, трагајући за неким другим подацима пронашли смо да је овај натпис са надгробне плоче која се налази у доминиканском самостану у Дубровнику давно објавио Ј. Гелчић чији садржај гласи:

HOC • S • FECIT • FIERI • GALEACIVS • CODA • DNI • GEORGII DE • BROGNOLIS • DE • MANTVA • CIVIS • HVIVS • ALME • CIVITATIS • RAGVSINE • EREDIB † REQUIESCANT • IN • PACE • A • MCCCCL • DIE • XVIII • AG:: . (Gelcich, 1884, стр. 93).

Иако нијесмо имали непосредан увид у садржај натписа, већ само посредством снимка, мишљења смо да он није добро ишчитан. Са снимка надгробне плоче јасно се види да је код имена класар слово Е уметнуо у слово L, а слово I у слово C. Због тога је нетачно читање GALFACIVS (*Galfacius*), већ би требало читати GALEACIVS (*Galeacius*), како су га писари биљежили у документима. Стога сматрамо да је Гелчићево читање исправније од читања Т. Говић. Међутим, видимо да је и он ишчитао да се ради о 1450. години. Поставља се питање да ли је година добро ишчитана, јер као што се из претходног излагања види Галеацо се помиње све до 80-их година XV вијека. У случају да је читање тачно, испада да је Галеацо саградио споменик више од три деценије прије своје смрти.

Галеацо Бруњоли је имао је насљеднике који су носили његово име. Пре свега, неопходно је истаћи да је са помињаном супругом Франушом имао тројицу синова. Двојица прворођених синова којима је дао имена Ђорђо и Јаком нијесу се женили, а захваљујући трећем сину Николи сачувана је породична лоза. Никола Галеацо Бруњоли био је ожењен Дубровчанком Декушом Нељешковић. Њихов уговор о миразу регистрован је 4. маја 1467. године. Овај брачни пар имао је два сина и то Галеаца и Тадеа, међутим ни један од њих није се женио. Николина супруга Декуша није дуго живјела па се Никола по други пут оженио. Друга Николина супруга била је Јелуша (*Hielussa figlia di Luce di Martin de Francho di casa Martini*). Њихов брачни уговор регистрован је 3. септембра 1476. године, док је исправа о миразу евидентирана наредне године. Овај брачни пар имао је осморо дјеце и то четири сина и четири ћерке. Никола је умро 1506. године а његова супруга Јелуша (Јела) живјела је 90 година и умрла 1549. године. Међутим, најистакнутији члан ове породице током XVI вијека био је један од четворице Николиних синова и то прворођени Галеацо кога су нотари изворно биљежили као *Galez condam Nicolai Galeacii Brugnoli*. Дана 2. августа 1506. године Галеацо покојног Николе Галеаца Бруњоли склопио је брак са Јакумином из фирентинске породице Ђулијани. Шест година касније, односно последњег дана јануара 1512. године регистрован је уговор о миразу, наведеног брачног пара.⁸⁹

Галеацо Николе Галеаци био је истакнути трговац. Трговао је у Лондону, гдје је саставио тестамент 1547. године.⁹⁰

Последњи члан ове породице звао се као и његов предак Галеацо а био је син Стефанов. Ожењен је био извјесном Маријом и није имао насљедника. Умро је 1697. године, и његовом смрћу гаси се лоза ове италијанске породице.⁹¹

Можемо закључити да је Галеацо Бруњоли из Мантове стекао велико богатство у Дубровнику захваљујући производњи и продаји тканина, што му је омогућило да постане члан антунина 1454. године. Дужност гесталда обављао је у три мандата. Његову пословну дјелатност наставио је син Никола. О угледу Галеаца Бруњолија и његове породице свједочи њихова украшена монументална гробница у доминиканској цркви у Дубровнику. Развој породице Бруњоли из Мантове у Дубровнику трајао је 227 година, од 1420. до 1697. године.

На крају је неопходно нагласити да због ограничености рада нијесу презентовани бројни архивски подаци о породици Бруњоли из Мантове, сачувани у разним серијама Дубровачког архива. Предочени подаци односе се на најистакнутијег члана породице, Галеаца Бруњолија, с циљем да се историјским портретом употпуни историјска слика и створи основа за даљња истраживања о истакнутим Италијанима у средњовјековном Дубровнику.

ИЗВОРИ

АРХИВСКА ГРАЂА

Državni arhiv u Dubrovniku (DAD):

Debita Notariae (Deb. Not.) XIV (1426–1430); XVI (1433–1434); XVIII (1437–1439); XX (1440–1441); XXI, (1441–1443); XXII, (1444–1445); XXIII, (1447–1448); XXV (1449–1450); XXVI (1450–1451); XXVII(1451–1453); XXIX (1454–1455); XXX (1455–1456); XXXI (1456–1458); XXXII (1458–1459); XXXIV (1459–1468); XXXV (1462–1463); XXXVIII (1469–1470); XXXIX (1470–1471); XL (1471–1472).

⁸⁹ Ego Galeaz quondam Nicolai Galeatis Brugnoli confiteor quod supra me et omnia mea bona pro dote et perchivio Jacomine filie Jacobi Julliani aromataris uxoris mee habui et recepi a dicto Jacobo socruo meo mihi dante et solvent pro dote et perchivio predictos ypperperos Mille sexcentos grossos Ragusii. DAD, Lib. Dot. Not. XI, f. 47' (31. I 1512).

⁹⁰ DAD, Test. Not. XXXIX, f. 194.

⁹¹ *Genealogia Cingria*, 85–87.

Diversa Notariae (Div. Not.), XIX (1434–1435); XXXI (1446–1447); XXXII (1447–1448); XXXIII (1448–1449); XXXIV (1449–1450); XXXVII (1452–1454); XLIII (1459–1460).

Diversa Cancellariae (Div. Canc.) LXVII (1457–1458); LXIX, (1459–1460).

Liber dotium notariae (Lib. Dot.Not.), V (1420–1439); XI (1506–1517).

Mobilia Ordinariae (Mob. Ord.), VIII (1486).

Testamenta Notariae (Test. Not) XXXIX (1543–1549).

Библиотека Историјског института САНУ :

Genealogia Cingria, L'origini e genealogie dei cittadini Ragusei che furono in officio delle confraternitate di S. Antonio (Genealogia Cingria).

ОБЈАВЉЕНИ ИЗВОРИ

Benyovsky Latin, I., Zelić, D. (2007). *Knjige nekretnina dubrovačke općine (13–18. ST)*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Zavod za Povijesne znanosti u Dubrovniku.

Zelić, D. (2012). *Knjiga rizničarskih najмова, Liber affictum thesaurarie (1428–1547)*, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Zavod za Povijesne znanosti.

Krekić, B. (1961). *Dubrovnik (Raguse) et la Levant au moyen âge (=Regestes)*. Paris: La Haye : Mouton & Co.

Тадић, Ј. (1952). *Грађа о сликарској школи у Дубровнику XIII–XVI В., књ. I*. Београд: Историјски институт, Српска академија наука.

Хан, В. (1979). *Архивска грађа о сѣаклу и сѣакларсѣву у Дубровнику (XIV–XVI век)*, Поседна издања, књ. 9. Београд: Балканолошки институт, Српска академија наука.

ЛИТЕРАТУРА Voje, I. (1976). *Kreditna trgovina u srednjovjekovnom Dubrovniku*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Gelcich, G. (1884). *Dello sviluppo civile di Ragusa, considerato ne' suoi monumenti storici ed artistici, Memorie e studi*. Ragusa: Carlo Pretner.

Gović, T. (2004). *Epigrafski spomenici u Dubrovniku*. Dubrovnik: Biskupski ordinarijat.

Grujić, N. (2012). „Studio u dubrovačkim kućama prve polovice 15. stoljeća”. *Radovi Instituta za povijest umjetnosti* 36, 43–52.

Dinić-Knežević, D. (1981). „Kreditori dubrovačkog sukнарства”. *Jugoslavenski istorijski časopis* 1–4, 237–259.

Динић-Кнежевић, Д. (1982). *Тканине у њривреди средњовјековној Дубровника*. Поседна издања, књ. DXI, Одељење историјских наука, књ. 8. Београд: Српска академија наука и уметности.

Калић, Ј. (2006). *Европа и Срби, средњи век*. Београд: Историјски институт.

Пекић, Р. (2010). „Пословање италијанског трговца Борђа Гучија у Дубровнику (1414–1428)”. *Историјски часопис* LIX, 177–196.

Пекић, Р. (2012). *Фиренћинци на Балкану 1300–1600*, Косовска Митровица: Филозофски факултет.

Пекић, Р. (2012). „Тестамент сукнара Братуга Градојевића из Требиња”. *Грађа о њрошлости Босне* 6, 119–129.

Petrović, Đ. (1991). „Spekularni spomenici u srednjovjekovnom Dubrovniku”. U I. Fisković (ur.), *Likovna kultura Dubrovnika 15. i 16. stoljeća*, (str. 127–136). Zagreb: Muzejsko galerijski centar.

Pešorda-Vardić, Z. (2012). *U predvorju vlasti, dubrovački antunini u kasnom srednjem vijeku*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku; Hrvatski institut za povijest.

Спремић, М. (1971). *Дубровник и Араџонци (1442–1495)*. Београд: Завод за уџбенике.

Фејић, Н. (1988). *Шћанци у Дубровнику у средњем веку*. Београд: Историјски институт.

Ђирковић, С. (1963). „Вести Броља да Лавело као извор за историју Босне и Дубровника”. *Историјски часопис* 12–13 (1961–1962), 167–188.

Ђирковић, С. (1963). *Херцеџ Сћефан Вукчић Косача и његово доба*. Београд: Научно дело.

Храбак, Б. (1980). „Вуна са Пиринејског полуострва у Дубровнику у XV веку”. *Историјски часопис* XXVII, 63–93.

Храбак, Б. (1981). *Довоз италијанске вуне у Дубровник у XV столећу*. Историјски гласник 1–2, 89–106.

Hrabak, B. (1985). *Učešće Katalonaca u dubrovačkom prometu zrnastom hranom, solju, koralima i kreditima (do 1520)*, Anali Zavoda za povijesne znanosti Jugoslovenske akademije nauka i umjetnosti, XXII–XXIII, 41–78.

Храбак, Б. (1989). „Римини у дубровачкој трговини”. *Историјски часопис* XXXVI, 31–64.

Hrabak, B. (1991). „Trgovinske veze Pezara i Dubrovnika до 1700. godine”. *Anali Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* XXIX, 23–79.

Živković, P. (2009). „Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku”. *Povijesni zbornik*, 3 (4), 47–78.

RADMILO B. PEKIĆ

UNIVERSITY OF PRIŠTINA WITH TEMPORARY HEAD-OFFICE
IN KOSOVSKA MITROVICA, FACULTY OF PHILOSOPHY

SUMMARY

RAGUSAN ANTUNINI GALEAZZO BRUGNOLI FROM MANTUA

The economic development of Dubrovnik from the end of fourteenth century and the start of textile manufacturing in the second half of fifteenth century encouraged the massive arrival of foreigners. Many Italian experts were motivated by the measures of Ragusan government which offered them privileges, loans and commercial spaces. One of them was Giorgio Brugnoli, a nobleman from Mantua, who had come with his family in Dubrovnik. His son Galeazzo Brugnoli, the subject of this work, once was the most significant textile manufacturer and merchant .

Thanks to his business and family reputation he became the member of well-known antunini. In three mandates he led this prominent corporation. Almost the entire life Galeazzo Brugnoli tied to Dubrovnik, where he formed his family and ended his life.

His descendants continued successfully his business until their family died out, 227 years after their arrival.

KEY WORDS: Galeazzo Brugnoli, Italy, Dubrovnik, Trade.

